

jeg har nu allerede omtalt for det høje Ting, hvilke ny Statter jeg mener, der i saa Henseende burde paalægges, og jeg vender da tilbage til Fortættelsen af den Tankegang, jeg før var inde paa. Jeg omtalte, at den ene Kompensation lige over for Brændevinsstaten, som jeg fandt naturlig, var, at de bedrestillede, de mere formuende ogsaa kom til at betale deres særlige Del, og for det andet, at man, hvor det var muligt, skaffede nogen Nedsættelse paa de almindelige Forbrugsafgifter. Hvis man nu ikke vilde gaa til at lade Statsten staa ved de 7 Kr. pr. Tønde — i Stedet for de 10 Kr., den nu snart skal udgøre — saa er der andre Forbrugsartikler, man kan lette, hvis man hellere vil det. Mig forekommer det, at Statsten var et af de Steder, hvor man bedst kunde gøre det. Men der er tre Veje at gaa. Der er blevet slaaet paa, at man skulde anvende en Del af Overfluddet særlig i sociale Hjem. Der blev af det ærede Medlem for Brættø Amts 6te Valgtreds foreslaaet, blandt alle hans mange andre Forslag, at der skulde nedsættes en Landbotkommission for at tage alle Forhold ved Udsyning og Sammenlægning af Jord under Overvejelse, ganske særlig det Spørgsmaal, hvad der kunde gøres for at skaffe Arbejderne ude omkring paa Landet Jord. Jeg er entydig med det ærede Medlem i, at dette er en vigtig Opgave, og en Opgave, som man meget godt fra Statens Side kan tage under Overvejelse, og som man ogsaa kan anvende endog betydelige Penges af Statens Midler til at gennemføre — ikke saaledes at forstaa, at man skulde forære Arbejderne Hus og Hjem, men saaledes at forstaa, at man skulde skaffe dem dette Hjem paa billige Billaar, paa billigere, ja betydeligt billigere Kentevillaar, end det var dem muligt at faa det uden Stats eller Kommunes Indgriben. Jeg tror, at dette var forsvareligt, thi ikke alene vilde det være til stor Nytte for dem, som særlig fik Nytte deraf, men det vilde ganske sikkert ogsaa være til Nytte for Arbejdsgiverne paa Landet, og det vilde ganske sikkert ogsaa være til Nytte for selve Kommunerne ved at bevirke Indskrænkning i deres Rattigudgifter. Nu er det vist, at naar der herimod siges: hvor mange Tusinder af jordløse Husmænd og Indersker findes der ikke her i Landet, hvorledes vil man kunne komme dem til Hjælp, saaledes at det har nogen Betydning, naar man ikke har en Kapital at raade over af en 100 Millioner eller saa — saa vilde man have Ret, hvis man skulde forære dem Jorden. Men naar der ikke er Tale herom, men kun

Tale om at komme dem til Hjælp ved som sagt at hjælpe dem til Forrentningen af de Huse, man kan skaffe dem, saa vil denne Sum af de 100 Millioner antagelig nok kunne nedsættes dertil, at man efterhaanden samlede et Fond sammen af en Snes Millioner, det vilde nok kunne hjælpe i alt væsentligt. Naar der nu foreligger et Forslag om forhøjede Statter, og man tænker sig Muligheden af, at en saadan Stat kunde gennemføres, saa mener jeg, at det er bedre lige over for dette Spørgsmaal, om jeg saa maa sige, at tage Tyren ved Hornene, og indføre Bestemmelser i den Retning paa dette Lovforslag fremfor at nedsætte en Landbotkommission og lade Sagen være afhængig af dennes Indstilling. Og jeg skal sige de Herrer hvorfor! Denne Tanke om Nedsættelse af en Landbotkommission er jo kun en ren Efterlygning af, hvad man gjorde i Slutningen af det forrige Aarhundrede, men Forholdene vare da en lille Smule forskellige. Den Gang blev Landbotkommissionen nedsat af den absolutte Konge, og de Medlemmer, der indsattes i Landbotkommissionen, vidste altsaa, at naar de foreslog noget — idet det naturligvis forudsattes, at de gif i den og den bestemte Retning — saa vare de ogsaa saa nogenlunde sikre paa at faa det gennemført med det samme. Derfor var det en naturlig Vej at gaa; det var en naturlig Vej at gaa, at Regeringen den Gang ved Siden af sine almindelige Regeringskontorer nedsatte en Kommission bestaaende af fornuftige og friske Mænd for at faa Klaret, hvad der fra forskellige Sider kunde siges om de Landbosager, der laa for, thi man vidste, at saa snart Kommissionen var færdig, kunde Willigelsen følge paa forholdsvis hurtig. Hvorledes vil Forholdet nu være? Nu skal der nedsættes en Kommission dels af Regeringen, dels af Folketinget, dels af Landstinget. Denne Kommissions Medlemmer ville jo først og fremmest have at tage under Overvejelse, ikke hvad de selv kunde mene var det bedste, men hvad der var mest Mulighed for at føre igennem lige over for Regeringen, lige over for Landstinget og lige over for dette Ting. Allerede derigennem vil det være højt sandsynligt, at det, en saadan Kommission kommer til, ikke vil have saa overordentlig stort Værd, og naar det saa endelig kommer frem, er der ikke den fjerneste Garanti for, at det vil kunne føres igennem i en overstuelig Fremtid, da det, som sagt, først skal have Regeringens Willigelse og dernæst skal føres igennem to saa forskellige Ting som Folketinget og Landstinget, hvor Interesserne og de Principper, der repræsenteres, ere saa